

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет стоматології та фармації
Кафедра загальної та клінічної фармакології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГОМЕОПАТИЧНІ ПРЕПАРАТИ

Галузь знань
Спеціальність
Назва освітньої програми
Рівень вищої освіти

22 Охорона здоров'я
226 Фармація, промислова фармація
Фармація, промислова фармація
другий (магістерський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний телефон	E-mail
Антіпов Микола Григорович, к.м.н., доцент кафедри загальної та клінічної фармакології	0505130434	antipovodessa@gmail.com
Галина Петрівна Пекліна, д. мед. наук, професор, зав. кафедри загальної та клінічної фармакології	0503908002	omi@mgu.edu.ua
Сторінка курсу у Moodle: https://moodle.mgu.edu.ua/		

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Гомеопатичні препарати – це навчальна дисципліна, яка забезпечує оволодіння здобувачами освіти базового обсягу теоретичних знань та практичних навичок щодо складу, виготовлення та властивостей гомеопатичних засобів. Вивчення дисципліни «Гомеопатичні препарати» надає можливість здобувачам ознайомитись з основами гомеопатичного методу лікування, теоріями з механізму дії цих ліків, прописуванням рецептів, технологією різноманітних гомеопатичних препаратів, особливостями використання природної сировини в гомеопатії та застосуванню методів якісного аналізів гомеопатичних лікарських засобів із наголосом на сучасні інструментальні методи аналізу.

Предметом вивчення дисципліни є ознайомлення з основами гомеопатичного методу лікування, теоріями з механізму дії цих ліків, прописуванням рецептів, технологією різноманітних гомеопатичних препаратів, особливостями використання природної сировини в

гомеопатії та застосуванню, методів якісного аналізу гомеопатичних лікарських засобів із наголосом на сучасні інструментальні методи аналізу.

Метою вивчення Гомеопатичні препарати – створення у студентів цілісного уявлення про основні теоретичні і методичні аспекти гомеопатії, а також набуття практичних навичок використання її в клінічних умовах. Основними завданнями вивчення дисципліни є: освоєння студентами теоретичних знань, практичних умінь та навичок приготування гомеопатичних лікарських препаратів в умовах аптек.

Передумови для вивчення дисципліни Гомеопатичні препарати базується на набутих відповідних знаннях з таких дисциплін: біологічної хімії, біологічної фізики, анатомії та фізіології людини, аптечна технологія лікарських засобів, фармакологія, клітинна біологія та інтегрується з цими дисциплінами.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Гомеопатичні препарати» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та критично осмислювати й вирішувати практичні проблеми у професійній фармацевтичній та/або дослідницько-інноваційній діяльності із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, хімічних, технологічних, біомедичних та соціально-економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та їх обґрунтованість до фахової та нефахової аудиторії.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК. 1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК. 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, приймати обґрунтовані рішення.

ЗК. 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК. 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК. 14. Здатність до проведення дослідницької та інноваційної діяльності, проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК 2. Здатність здійснювати консультування щодо рецептурних та безрецептурних лікарських засобів й інших товарів аптечного асортименту; фармацевтичну опіку під час вибору та реалізації безрецептурного лікарського засобу шляхом оцінки співвідношення ризик/користь, сумісності, показань та протипоказань керуючись даними про стан здоров'я конкретного хворого із врахуванням біофармацевтичних, фармакокінетичних, фармакодинамічних та фізико-хімічних особливостей лікарського засобу та інших товарів аптечного асортименту.

ФК. 3. Здатність визначати перспективні напрямки та завдання фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я та соціальні пріоритети у забезпеченні населення лікарськими засобами для реалізації доступної і ефективної фармакотерапії та профілактики захворювань населення.

ФК. 4. Здатність визначати потреби галузі охорони здоров'я з метою розробки та виробництва життєво необхідних, доступних, якісних, ефективних та безпечних лікарських засобів.

ФК. 5. Здатність забезпечувати нормативні вимоги у галузі охорони здоров'я щодо державного регулювання обігу лікарських засобів впродовж усіх стадій життєвого циклу.

ФК 7. Здатність здійснювати моніторинг ефективності та безпеки застосування населенням лікарських засобів згідно даних щодо їх клініко-фармацевтичних характеристики, а також з урахуванням суб'єктивних ознак та об'єктивних клінічних, лабораторних та інструментальних критеріїв обстеження хворого.

ФК 9. Здатність забезпечувати належне зберігання лікарських засобів та інших товарів аптечного асортименту відповідно до їх фізико-хімічних властивостей та правил Належної практики зберігання (GSP) у закладах охорони здоров'я.

ФК 10. Здатність організовувати діяльність аптеки із забезпечення населення, закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та іншими товарами аптечного асортименту й впровадити в них відповідні системи звітності й обліку (управлінського, статистичного, бухгалтерського та фінансового) відповідно до вимог Національної лікарської політики, Належної аптечної практики (GPP) та здійснювати товарознавчий аналіз, адміністративне діловодство з урахуванням організаційно-правових норм фармацевтичного законодавства.

ФК 19. Здатність до управління змінами при виробництві лікарських засобів на підставі системного підходу для постійного поліпшення якості продукції та ефективності процесів.

ФК 22. Здатність організовувати та здійснювати виробничу діяльність аптек щодо виготовлення лікарських засобів у різних лікарських формах за рецептами лікарів і замовленнями лікувальних закладів, включаючи обґрунтування технології та вибір допоміжних матеріалів відповідно до правил Належної аптечної практики (GPP).

ФК 23. Здатність організовувати та брати участь у виробництві лікарських засобів в умовах фармацевтичних підприємств, включаючи вибір та обґрунтування технологічного процесу, обладнання згідно до вимог Належної виробничої практики (GMP) з відповідною розробкою та оформленням необхідної документації. Визначати стабільність лікарських засобів.

ФК 26. Здатність здійснювати діяльність з розробки і оформлення документації щодо чіткої визначеності технологічних процесів виготовлення та виробництва лікарських засобів відповідно до правил належних практик.

ФК. 27. Здатність застосовувати знання та вміння для розробки складу лікарських засобів на основі відповідних активних фармацевтичних інгредієнтів, лікарської форми, технології виробництва, валідації процесів, випробувань стабільності, виробництва активних фармацевтичних інгредієнтів та готових лікарських засобів на фармацевтичних підприємствах, включаючи вибір технологічного процесу та обладнання з урахуванням вимог належної виробничої практики та безпеки життєдіяльності.

ФК 29. Здатність організовувати та здійснювати контроль якості лікарських засобів у відповідності з вимогами чинної Державної фармакопеї України та належних практик у фармації, визначати способи відбору проб для контролю лікарських засобів та проводити їх стандартизацію відповідно до діючих вимог, запобігати розповсюдженню фальсифікованих лікарських засобів.

ФК 30. Здатність здійснювати розробку методик контролю якості лікарських засобів, у тому числі активних фармацевтичних інгредієнтів, лікарської рослинної сировини і допоміжних речовин з використанням фізичних, хімічних, фізико-хімічних, біологічних, мікробіологічних, фармакогностичних, фармакотехнологічних та фармакоорганолептичних методів контролю.

Навчальна дисципліна «Гомеопатичні препарати» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

ПРН 1. Проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії оснований на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини.

ПРН 2. Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності.

ПРН 15. Розробляти й оформлювати технологічну документацію щодо виробництва (виготовлення) лікарських препаратів в аптеках і на фармацевтичних підприємствах.

ПРН 16. Обирати раціональну технологію, виготовляти лікарські засоби у різних лікарських формах за рецептами лікарів і замовленнями лікувальних закладів, оформлювати їх до відпуску. Виконувати технологічні операції: відважувати, відмірювати, дозувати різноманітні лікарські засоби за масою, об'ємом тощо.

ПРН 20. Здійснювати всі види обліку в аптечних закладах, адміністративне діловодство. Здійснювати процеси товарознавчого аналізу, забезпечувати вхідний контроль якості лікарських засобів та документувати їх результати.

ПРН 25. Застосовувати у професійній діяльності сучасні методи контролю якості лікарських засобів та лікарської рослинної сировини.

ПРН 26. Здійснювати всі види контролю якості лікарських засобів; складати сертифікати якості, враховуючи результати проведеного контролю.

ПРН 27. Визначати основні органолептичні, фізико-хімічні, хімічні та фармако-технологічні показники лікарських засобів, обґрунтовувати та обирати методи для стандартизації, здійснювати статистичну обробку результатів згідно з вимогами Державної фармакопеї України.

ПРН 28. Обирати біологічні об'єкти аналізу, здійснювати визначення ксенобіотиків та їх метаболітів у біологічних середовищах та давати оцінку отриманим результатам з урахуванням розподілу токсинів в організмі.

ПРН 30. Використовувати дані клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень для здійснення моніторингу ефективності та безпеки застосування лікарських засобів.

ПРН 31. Визначати вплив факторів, що впливають на процеси всмоктування, розподілу, депонування, метаболізму та виведення лікарського засобу і обумовлені станом, особливостями організму людини та фізико-хімічними властивостями лікарських засобів.

ПРН 33. Визначати переваги та недоліки лікарських засобів різних фармакологічних груп з урахуванням їхніх біофармацевтичних, фармакокінетичних та фармакодинамічних особливостей.

ПРН 34. Рекомендувати споживачам лікарські засоби та товари аптечного асортименту з наданням консультативної допомоги.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

- основні діючі накази та інші нормативні документи МОЗ України по приготуванню, контролю якості та відпуску гомеопатичних препаратів;
- основні принципи гомеопатії;
- сучасний асортимент і класифікацію моно- та комбінованих гомеопатичних лікарських засобів і лікарської сировини, що застосовується у гомеопатії;
- склад лікарських форм, характеристику та асортимент лікарських та допоміжних речовин, що застосовуються у гомеопатії;
- правила прописування гомеопатичних препаратів;
- фізико-хімічні властивості лікарських засобів;
- основи організації технологічного процесу приготування різноманітних гомеопатичних лікарських препаратів;
- методи контролю якості гомеопатичних лікарських форм;
- експресні методи кількісного аналізу гомеопатичних лікарських засобів;
- сучасні інструментальні методи аналізу гомеопатичних лікарських засобів;
- теоретичні основи застосування та правила вживання різних форм гомеопатичних препаратів;
- визначення основних гомеопатичних термінів та понять: гомеопатичний діагноз, динамізація, життєві сили, лікарський симптом, міазм, модальність, нозод, фенотип, діатез, конституція, поліхрести;

- взаємозв'язок та відмінність гомеопатичного та алопатичного методів лікування;
- сумісність алопатичних, гомеопатичних та гомотоксикологічних засобів.

Уміння:

- користуватися нормативною та довідковою літературою;
- орієнтуватися в номенклатурі вітчизняних та закордонних гомеопатичних препаратів;
- читати рецепти на гомеопатичні лікарські препарати;
- проводити аналіз допоміжних речовин згідно з Державною фармакопеею та В. Швабе;
- проводити експрес-аналіз гомеопатичних лікарських засобів мінерального походження;
- теоретично обґрунтовувати застосування гомеопатичного засобу;
- користуватися засобами малої механізації в процесі приготування та фасовки гомеопатичних лікарських препаратів;
- дотримуватися правил охорони праці та техніки безпеки.

Навички:

- готувати основні гомеопатичні лікарські препарати (есенції, настойки із свіжої та висушеної сировини, водні та спиртові розчини, тритурації із сухих речовин і рідин) та різноманітні лікарські форми з їх використанням (порошки, гранули, таблетки, дилюції, краплі, олії, оподельдоки, мазі, супозиторії);
- виписувати гомеопатичний рецепт;
- проводити реакції тотожності субстанції гомеопатичних лікарських засобів мінерального походження;
- оцінювати якість гомеопатичних препаратів, оформляти їх до відпуску;
- проводити кількісний аналіз гомеопатичних лікарських засобів мінерального походження класичними та сучасними інструментальними методами аналізу.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
4	120	14/12	28/12	78/96	3/3	6/6	вибіркова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб.		лекц.	прак	сам. роб.
Тема 1. Введення у гомеопатію. Коротка історія розвитку гомеопатії в Україні.	14	2	2	10	14	2	2	10

Тема 2. Класифікація гомеопатичних лікарських форм. Основні напрямки нормування виробництва гомеопатичних лікарських препаратів.	16	2	4	10	14	2	2	10
Тема 3. Основні принципи гомеопатії.	14	2	2	10	14	2	2	10
Тема 4. Шкали гомеопатичних розведень.	16	2	4	10	14	2	2	10
Тема 5. Закон зцілення Геринга. Лікування гострих та хронічних Хвороб.	16	2	4	10	12	2		10
Тема 6. Гомеопатичні групи ліків.	16	2	4	10	12		2	10
Тема 7. Комплексна гомеопатія.	12		2	10	10			10
Тема 8. Ліки, наближені до гомеопатичних	4		2	2	10			10
Тема 9. Теоретичні основи механізмів дії гомеопатичних лікарських засобів.	8	2	2	4	10			10
Тема 10. Екстемпоральні гомеопатичні лікарські засоби.	4		2	2	10	2	2	6
Усього годин	120	14	28	78	120	12	12	96
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ – ЗАЛІК								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. ПИТАННЯ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Введення у гомеопатію. Коротка історія розвитку гомеопатії в Україні. Поняття про гомеопатію та основні її принципи. Державне нормування виробництва гомеопатичних лікарських препаратів. Особливості прописування гомеопатичних рецептів. Номенклатура гомеопатичних лікарських засобів. Основні поняття і терміни гомеопатії: гомеопатія, гомеопатична фармація, гомеопатичні препарати, гомеопатичний діагноз, життєві сили, принцип подоби. Державне нормування виробництва гомеопатичних препаратів. Задачі гомеопатичних препаратів як науки і навчальної дисципліни. Номенклатура гомеопатичних лікарських засобів (Наказ МОЗ України № 165 від 03.08.1989 р., Проект «Української номенклатури монокомпонентних гомеопатичних лікарських засобів»).	2	2
2	Тема 2. Класифікація гомеопатичних лікарських форм. Основні напрямки нормування виробництва гомеопатичних лікарських препаратів. Класифікація гомеопатичних	2	2

	препаратів. Приготування гомеопатичних матричних настоек згідно ДФУ та контроль їх якості. Класифікація гомеопатичних препаратів одержаних з сировини рослинного, тваринного і мінерального походження.		
3	Тема 3. Основні принципи гомеопатії. Шкали розведень. Принцип потенціювання гомеопатичних препаратів. Потенціювання матричних настоек гомеопатичних. Шкали розведень: десяткова, сотенна, М, LM; їх сутність, позначення та концентрація діючих речовин. Класифікація гомеопатичних розведень (низькі, середні, високі). Призначення відповідних розведень для лікування гострих та хронічних захворювань. Особливості потенціювання гомеопатичних матричних настоек в залежності від методу приготування. Розчинники, що використовуються для розведення базисних препаратів.	4	2
4	Тема 4. Шкали гомеопатичних розведень. Розведення гомеопатичні. Рідкі гомеопатичні розведення, оформлення до відпуску та контроль їх якості. Особливості приготування розведень за десятковою та сотенною шкалами. Рідкі гомеопатичні розведення з мінеральних речовин та хімічних сполук. Розведення гомеопатичні. Характеристика. Особливості застосування у гомеопатичній практиці. Краплі гомеопатичні. Визначення. Характеристика. Контроль якості. Особливості оформлення до відпуску.	2	2
5	Тема 5. Закон зцілення Геринга. Лікування гострих та хронічних хвороб. Закон зцілення Геринга. Гомеопатичні олії, оформлення до відпуску та контроль їх якості. Основні принципи закону зцілення Геринга. Порівняння алопатичної та гомеопатичної терапії. Олії. Визначення. Характеристика. Контроль якості. Особливості оформлення до відпуску. Розчинники, що використовуються для виготовлення олій гомеопатичних.	4	2
6	Тема 6. Гомеопатичні групи ліків. Базисні препарати, рідкі гомеопатичні лікарські форми, оформлення до відпуску та контроль їх якості.	4	
7	Тема 7. Комплексна гомеопатія. Гранули гомеопатичні. Оформлення до відпуску та контроль їх якості гранул гомеопатичних. Тверді лікарські форми в гомеопатичній практиці. Гранули гомеопатичні. Визначення. Характеристика та вимоги до їх якості. Особливості прийому. Особливості оформлення до відпуску.	4	2
8	Тема 8. Ліки, наближені до гомеопатичних. Тритурації гомеопатичні. Оформлення до відпуску та контроль їх якості. Тритурації гомеопатичні. Визначення. Характеристика. Контроль якості. Особливості оформлення до відпуску. Умови зберігання тритурацій, санітарний режим. Допоміжні речовини у технології твердих лікарських засобів.	2	
9	Тема 9. Теоретичні основи механізмів дії гомеопатичних лікарських засобів. Комплексні гомеопатичні лікарські засоби. Оформлення до відпуску та контроль їх якості. Принципи комплексної гомеопатії. Класифікація і характеристика комплексних гомеопатичних препаратів. Тверді та рідкі комплексні засоби. Контроль якості. Особливості оформлення до відпуску.	2	
10	Тема 10. Екстемпоральні гомеопатичні лікарські засоби. Тверді, комплексні гомеопатичні лікарські форми, оформлення до відпуску та контроль їх якості.	2	
	Всього	28	12

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Гомеопатичні препарати» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Вирішення ситуаційних задач.
8. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	<p>Тема 1. Введення у гомеопатію. Коротка історія розвитку гомеопатії в Україні. Реферат: Поняття про гомеопатію та основні її принципи. Самостійна робота:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть номенклатура гомеопатичних лікарських засобів. 2. Визначте основні поняття і терміни гомеопатії: гомеопатія, гомеопатична фармація, гомеопатичні препарати, гомеопатичний діагноз, життєві сили, принцип подобі. 3. Схарактеризуйте державне нормування виробництва гомеопатичних препаратів. 	10	10
2	<p>Тема 2. Класифікація гомеопатичних лікарських форм. Реферат: Основні напрямки нормування виробництва гомеопатичних лікарських препаратів. Самостійна робота:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Схарактеризуйте класифікацію гомеопатичних препаратів одержаних з сировини рослинного, тваринного і мінерального походження. 2. Опишіть технологію гомеопатичних матричних настоек в залежності від процентного вмісту соку в рослинній сировині згідно ДФУ 3. Дайте визначення фізико-хімічнм методам аналізу якості матричних настоек. 	10	10
3	<p>Тема 3. Основні принципи гомеопатії. Реферат: Особливості потенціювання гомеопатичних матричних настоек в залежності від методу приготування. Розчинники, що використовуються для розведення базисних препаратів. Самостійна робота:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте класифікацію гомеопатичних розведень (низькі, середні, високі). 2. Опишіть призначення відповідних розведень для лікування гострих та хронічних захворювань. 3. Розкрийте особливості потенціювання гомеопатичних матричних настоек в залежності від методу приготування. 	10	10

4	<p>Тема 4. Шкали гомеопатичних розведень. Реферат: Розведення гомеопатичні. Рідкі гомеопатичні розведення, оформлення до відпуску та контроль їх якості. <u>Самостійна робота:</u> 1. Назвіть рідкі гомеопатичні розведення з мінеральних речовин та хімічних сполук. 2. Розкрийте розведення гомеопатичні. Характеристика. Особливості застосування у гомеопатичній практиці. 3. Дайте визначення поняттям: Краплі гомеопатичні. Визначення. Характеристика. Контроль якості. Особливості оформлення до відпуску.</p>	10	10
5	<p>Тема 5. Закон зцілення Геринга. Лікування гострих та хронічних хвороб. Реферат: Гомеопатичні олії, оформлення до відпуску та контроль їх якості. <u>Самостійна робота:</u> 1. Дайте визначення аорівняння алопатичної та гомеопатичної терапії. Олії. Визначення. Характеристика. Контроль якості. 2. Визначте особливості оформлення до відпуску. 3. Опишіть розчинники, що використовуються для виготовлення олій гомеопатичних.</p>	10	10
6	<p>Тема 6. Гомеопатичні групи ліків. Реферат: Базисні препарати, рідкі гомеопатичні лікарські форми, оформлення до відпуску та контроль їх якості. <u>Самостійна робота:</u> 1. Назвіть технологію базисних препаратів, рідких гомеопатичних лікарських форм, оформлення до відпуску та контроль їх якості. 2. Визначте контроль якості гомеопатичних матричних настоек. 3. Схарактеризуйте оформлення до відпуску рідких гомеопатичних лікарських форм.</p>	10	10
7	<p>Тема 7. Комплексна гомеопатія. Реферат: Гранули гомеопатичні. Оформлення до відпуску та контроль їх якості гранул гомеопатичних. <u>Самостійна робота:</u> 1. Опишіть гранули гомеопатичні. Визначення. 2. Назвіть характеристику та вимоги до їх якості. Особливості прийому. 3. Визначте особливості оформлення до відпуску.</p>	10	10
8	<p>Тема 8. Ліки, наближені до гомеопатичних. Реферат: Тритюрації гомеопатичні. Визначення. Характеристика. Контроль якості Особливості оформлення до відпуску. Умови зберігання тритюрацій, санітарний режим. <u>Самостійна робота:</u> 1. Визначте особливості оформлення до відпуску. 2. Опишіть умови зберігання тритюрацій, санітарний режим. 3. Наведіть приклади допоміжних речовин у технології твердих лікарських засобів.</p>	2	10
9	<p>Тема 9. Теоретичні основи механізмів дії гомеопатичних лікарських засобів. Реферат: Комплексні гомеопатичні лікарські засоби. Принципи комплексної гомеопатії.</p>	4	10

	Самостійна робота: 1. Визначте класифікацію і характеристику комплексних гомеопатичних препаратів. 2. Опишіть тверді та рідкі комплексні засоби. 3. Назвіть особливості оформлення до відпуску.		
10	Тема 10. Екстемпоральні гомеопатичні лікарські засоби. Реферат: Тверді, комплексні гомеопатичні лікарські форми, оформлення до відпуску та контроль їх якості. Самостійна робота: 1. Дайте визначення: екстемпоральні лікарські засоби. 2. Назвіть технологію твердих, комплексних гомеопатичних лікарських форм. 3. Схарактеризуйте структуру рецепта на гомеопатичні засоби.	2	6
	Всього	78	96

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит (залік)
--	---

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

Денна форма навчання			
Поточний контроль			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			

1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	--/	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	--/	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів			100

Заочна форма навчання			
Поточний контроль			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять			
1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	15
За виконання контрольних робіт (завдань)			
1.2. Підготовка контрольних робіт	--/	Перевірка контрольних робіт (завдань)	15
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	--/	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

2.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів підсумкової оцінки			100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	не зараховано
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Гуцол Л.П. Основи гомеопатії. Навчальний посібник. Вінниця: нова книга. 2011. 344 с.
2. Чекман І. С., Мощич О. П Гомеопатія, як піонер наномедицини. Український гомеопатичний щорічник. 2017. Т.14. С.169-175.
3. Аптечна технологія ліків: Підручник для студ. фарм. факультетів ВМНЗ України III-IV рівнів акредитації / Тихонов О.І., Ярних Т.Г.; за ред. О.І. Тихонова. вид.4-те, випр. та допов.. – Вінниця : Нова книга, 2016. – 536с., іл.
4. Технологія гомеопатичних лікарських засобів : метод. рек. до практичних і семінарських занять / Л. І. Вишневська, Н. П. Половко, С. В. Олійник, І.С. Коноваленко. – Х.: Вид-во НФаУ, 2018. – 56 с.

Допоміжна

1. Костинська Н.К., Мартиненко А.В. Клінічні дослідження гомеопатичних лікарських засобів // Фармакологічний вісник. 1998. № 4. С. 29-33.
2. Тихонов О.І., Вишневська Л.І. Гомеопатія та алопатія в системі лікарської терапії // Матер. Междун. научно-практ. конф. Современные вопросы гомеопатии. Миазматическая доктрина С. Ганемана и ее практическое применение. Х. 2003. С. 30-32.
3. Український гомеопатичний щорічник / За ред. О. П. Іваніва. Одеса: Чорномор, 1998. Т. 1. 200 с.; 1999. Т. 2. 208 с.; 2000. Т. 3. 236 с.
4. Методичні рекомендації з підготовки до підсумкового модульного контролю з технології гомеопатичних лікарських засобів для здобувачів вищої освіти / Л.І. Вишневська, Н. П. Половко, С. В. Олійник, І. С. Коноваленко. – Х.: Вид-во НФаУ, 2018. – 27 с.
5. Організація самостійної роботи студентів з дисципліни «Технологія гомеопатичних лікарських засобів» : методичні рекомендації / Л. І. Вишневська, Н. П. Половко, С.В. Олійник, І. С. Коноваленко. – Харків: НФаУ, 2018. – 39 с.

Електронні інформаційні ресурси:

1. Гойда Н.Г. Гомеопатія як метод надання медичної допомоги різним категоріям населення: оцінка лікарів / Н.Г. Гойда, Л.П. Гуцол // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. 2014. № 4. С. 83-88. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VSG_2014_4_19. (дата звернення 19.07.2021).

2. Гуцол Л.П. Аналіз асортименту гомеопатичних лікарських засобів на фармацевтичному ринку України / Л.П. Гуцол // Ліки України. 2013. № 5. С. 24-27. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/likukr_2013_5_7.
3. Державний реєстр лікарських засобів України: Офіційний сайт . URL: <https://www.dzlj.kiev.ua/>
4. Положення гомеопатичних лікарських засобів . URL: <https://www.homeopat.net.ua/uk/treatment/61-regulation-of-homeopathic-medicines>
5. Чекман І.С. Гомеопатія і наномедицина: спільне та особливості / І.С. Чекман, О.П. Мощич, В.Я. Антонченко, Л.М. Максимюк, М.І. Загородний // Фармакологія та лікарська токсикологія. 2013. № 2. С. 21-25. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/flt_2013_2_4.